M.A [Part – II]

MARATHI

Study of an Ancient Period

(Paper- II) (May-2017)

QP Code : 67363

(3 तास) (एकूण गुण : १००

सूचना : (१) **सर्व** प्रश्न सोडविणे **आवश्यक** आहे.
(२) **सर्व** प्रश्नांना **समान गुण** आहेत.

१. (अ) बहामनी काळातील राजकीय, सामाजिक, सांस्कृतिक परिस्थितीचे प्रतिबिंब त्या काळात लिहिल्या गेलेल्या मराठी साहित्यातून कसे उमटले आहे ते सांगा.

किंवा

(ब) इस्लामी आक्रमण आणि त्यानंतरची त्यांची प्रस्थापित झालेली राज्यववस्था यांच्या समाजजीवनावर झालेल्या परिणामांचे वर्णन तत्कालिन साहित्यातून कसे आले आहे ते सांगा.

२. (अ) संत एकनाथांच्या काव्यलेखनातून तत्कालिन सामाजिक सांस्कृतिक परिस्थितीचे चित्रण कसे आले आहे ते सविस्तर सांगा.

किंवा

(ब) टिपणे लिहा :- (१) भावार्थ रामायणातील बोध
(२) चतु:श्लोकी भागवतातील तत्वज्ञान

३. (अ) मुक्तेश्वरांच्या काव्यनिर्मितीमागील विविध प्रेरणांची सविस्तर चर्चा करा.

किंवा

(ब) टिपणे लिहा : (१) मुक्तेश्वरांच्या महाभारतातील रसाविष्कार
(२) मुक्तेश्वरांच्या संक्षिप्त रामायणाचे स्वरूप

४. (अ) संत तुकारामांच्या अभंगातील सामाजिक चिंतन सोदाहरण स्पष्ट करा.

किंवा

(ब) टिपणे लिहा : (१) संत तुकारामांचे आत्मनिवेदनपर अभंग
(२) संत तुकारामांच्या अभंगातील उपदेश

५. (अ) अन्य धर्मियांच्या वाङ्मयातून त्यांच्या धर्म प्रसाराचे हेतू कसे स्पष्ट होतात ते सोदाहरण स्पष्ट करा.

किंवा

(ब) टिपणे लिहा : (१) नाथपंचकाचे वाङ्मयीन कार्य
(२) एकनाथांच्या भारूडातील सामाजिकता

SF-Con. 4530-16.

4A541268B83EDC45CA9D94208FFD3F91

M.A [Part – II]
MARATHI
Theory of Literature
(Paper- IV) (May-2017)

QP Code : 67437

(३ तास) [एकूण गुण : १००

सूचना : (१) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
(२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. (अ) ''साहित्याची एकच एक व्याख्या करता येत नाही'' या विधानाची सविस्तर चर्चा करा.

किंवा

(आ) थोडक्यात टिपा लिहा.
(१) साहित्यकृतीची प्रमुख अंगे
(२) आविष्कारवादी सिद्धांत

२. (अ) पाश्चिमात्य साहित्यविचारातील लौकिकतावादी साहित्य प्रयोजनांचा सविस्तर परिचय करून द्या.

किंवा

(आ) थोडक्यात टिपा लिहा.
(१) साहित्याच्या वर्गीकरणामागची तत्त्वे
(२) ॲरिस्टॉटलचा अनुकृती सिद्धांत

३. (अ) 'वास्तववाद' ही वाङ्मयीन प्रवृत्ती ठरते का? – चर्चा करा.

किंवा

(आ) थोडक्यात टिपा लिहा.
(१) वाङ्मयीन वाद: संकल्पना
(२) रोमान याकोबसन यांचा समांतरतेचा सिद्धांत

४. (अ) 'शैली' ही संकल्पना स्पष्ट करून साहित्याच्या संदर्भात शैलीचा विचार कसा करता येतो, याची चर्चा करा.

किंवा

(आ) थोडक्यात टिपा लिहा.
(१) कवितेचे प्रकारलक्ष्यी विशेष
(२) साहित्याच्या महानतेचे निकष

५. (अ) साहित्याच्या मूल्यमापनासाठी अनेकनिकषता आवश्यक ठरते असे तुम्हांस वाटते का? सविस्तर चर्चा करा.

किंवा

(आ) थोडक्यात टिपा लिहा.
(१) बहिर्लक्ष्यी मूल्यमापन
(२) शैलीचे गुणधर्म

M.A [Part – II]
MARATHI
Applied Criticism
(Paper- VI) (May-2017)

QP Code : 67582

(वेळ तीन तास) एकूण गुण १००

सूचना: १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे

२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

प्रश्न क्र. १ अ) साहित्यकृतीची समीक्षा करण्यासाठी विविध समीक्षा दृष्टिकोनांचा अवलंब करायला लागतो- चर्चा करा

किंवा

आ) साहित्य समीक्षेच्या विश्लेषण, अर्थनिर्णयन आणि मूल्यमापन या पायऱ्यांचा सविस्तर परिचय करून द्या.

प्रश्न क्र. २ अ) आदिबंधात्मक समीक्षेचा थोडक्यात परिचय करून द्या.

किंवा

आ) मार्क्सवादी समीक्षा पद्धतीतील द रिफ्लेक्शन मॉडेल, द प्रॉडक्शन मॉडेल व द निगेटीव्ह नॉलेज मॉडेल यांचा विस्ताराने परिचय करून द्या.

प्रश्न क्र. ३ अ) रूपवादी समीक्षा पद्धती ही अंतर्लक्ष्यी मूल्यमापन पद्धती असते, या विधानाची साधक बाधक चर्चा करा.

किंवा

आ) पुढीलपैकी कोणत्याही दोन कलाकृतींची रूपलक्ष्यी दृष्टीने समीक्षा करा.

१. नट: कुसुमाग्रज
२. बहिऱ्या- मुक्यांची दिंडी: दिलीप पुरुषोत्तम चित्रे
३. रंग महाली विठूच्या: अरुणा ढेरे
४. लक्ष्मणरेषा: पद्मा गोळे

प्रश्न क्र. ४ अ) सिग्मंड फ्रॉईड यांच्या विविध सिद्धांतांचा प्रभाव समीक्षेवर कसा पडतो?- चर्चा करा.

किंवा

आ) 'राजा ईडिपस' या नाटकाची मानसशास्त्रीय समीक्षा करा.

प्रश्न क्र. ५ 'सावित्री' या कादंबरीची रूपवादी अंगाने समीक्षा करा.

-------0-------

SF-Con. 5967-16.

M.A [Part – II]

MARATHI

Dalit sahitya

(Paper- VIII) (May-2017)

QP Code : 67779

(३ तास) (एकूण गुण : १००

सूचना : (१) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
(२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. (अ) दलित साहित्य म्हणजे काय? दलित साहित्याची पूर्वपरंपरा सोदाहरण स्पष्ट करा. २०

किंवा

(ब) दलित साहित्यातील आंबेडकरपूर्व, आंबेडकरी व आंबेडकरोत्तर चळवळीचे स्वरूप सविस्तर लिहा.

२. (अ) महानगरीय साहित्याची जाणीव स्पष्ट करून महानगरीय वास्तवाची भीषणता 'सायरनचे शहर' मधील कवितांमधून कशी अभिव्यक्त होते ते सोदाहरण लिहा. २०

किंवा

(ब) दलित आत्मकथनांची पार्श्वभूमी स्पष्ट करून 'वाट तुडवताना' या आत्मकथनातील निवेदन आणि भाषा या घटकाचे स्वरूप वैशिष्टये स्पष्ट करा.

३. (अ) सुधारक गायकवाड यांच्या 'शूद्र' या कादंबरीतून व्यक्त झालेली दलित जाणीव सविस्तर लिहा. २०

किंवा

(ब) 'साहित्यः शोध आणि संवाद' मधील दलित साहित्य आणि दलित समीक्षाविषयक विचार सविस्तर लिहा.

४. (अ) दलित जाणीव आणि बुध्द तत्त्वज्ञान यांचा समन्वय 'परिव्राजक' मधून कसा घडतो– विवेचन करा. २०

किंवा

(ब) 'निब्बाण' या नाटकाची स्वरूप वैशिष्टये स्पष्ट करा.

५. टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) २०

(अ) 'शूद्र' मधील अस्पृश्यतेचा प्रश्न–
(ब) 'निब्बाण' मधील रंगसूत्रे
(क) दलित साहित्य आणि सामाजिक परिवर्तन
(ड) 'वाट तुडवताना' मधील जीवन संघर्ष

....

SF-Con.6332-16.

4E21DEFB9D6DC36590CFF89B87AEF364

M.A [Part – II]
MARATHI
Lok sahitya
(Paper- VIII) (May-2017)

QP Code : 67782

(३ तास) (एकूण गुण : १००

सूचना : (१) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
(२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. (अ) लोकसाहित्याच्या विविध व्याख्या सांगा व लोकसाहित्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.

किंवा

(ब) लोक साहित्यातून प्रतिबिंबित होणाऱ्या सामाजिक, सांस्कृतिक, धार्मिक जाणीवांचे स्वरूप विशेष सविस्तर स्पष्ट करा.

२. (अ) लोककथेच्या संरचनेत कोणकोणत्या घटकांचा समावेश होतो ते सविस्तर सांगा.

किंवा

(ब) लोकगीतातील गीतकाव्य आणि कथाकाव्य यांचे स्वरूप विशेष सोदाहरण स्पष्ट करा.

३. (अ) 'मराठी लोककथा' या संग्रहातील लोककथांची आशय सूत्रे स्पष्ट करा.

किंवा

(ब) 'मराठी लोककथा' या संग्रहातील लोककथांमधून व्यक्तींचे अनुभवविश्व कसे साकारले आहे ते सांगा.

४. (अ) 'रानभूल' हे आदिवासी लोकांच्या व्यथा वेदनांचे नाटक आहे' या विधानाचा सविस्तर परामर्श द्या.

किंवा

(ब) 'रानभूल' या नाटकातून मानवी जीवनाचे अनेक कंगोरे कसे उलगडत जातात ते सविस्तर सांगा.

५. (अ) 'लोकमानसातील पारंपारिक कोळीगीते' या संग्रहातील कोळीगीतांचे विशेष लिहा.

किंवा

(ब) 'लोकमानसातील पारंपारिक कोळीगीते' या संग्रहातील कोळीगीतांमधून व्यक्त झालेले अनुभवविश्व सोदाहरण सांगा.

....

SF-Con.6333-16.

4E21DEFB9D6DC36590CFF89B87AECF31